

عنوان مقاله:

رویدادهای کوهزایی و خشکی زایی در ایران

محل انتشار:

فصلنامه علوم زمین، دوره 33، شماره 1 (سال: 1402)

تعداد صفحات اصل مقاله: 20

نویسندگان:

محمدرضا قاسمی - پژوهشکده علوم زمین، سازمان زمین شناسی و اکتشافات معدنی کشور، تهران، ایران

علی آقانباتی - سازمان زمین شناسی و اکتشافات معدنی کشور، تهران، ایران

عبدالله سعیدی - سازمان زمین شناسی و اکتشافات معدنی کشور، تهران، ایران

خلاصه مقاله:

مقایسه رویدادهای کوهزایی و خشکی زایی ایران با رویدادهایی که در بخش های گوناگون دنیا و در محیط های زمین ساختی متفاوت شناسایی شده اند، سبب نوعی سردرگمی در ادبیات زمین شناسی ایران شده است. ما پس از مرور کوتاه ماهیت فرایندهای کوهزایی شناخته شده در دنیا و بررسی مسئله های در پیوند با مقایسه های یادشده در بالا، تلاش کرده ایم با توجه به تاریخچه زمین ساختی بخش های گوناگون ایران، به صورت سامانه ای به توصیف و نام گذاری رویدادهای مهم کوهزایی و خشکی زایی کشور بپردازیم. بیشتر رویدادهای کوهزایی پرکامبرین ایران به علت ناشناس بودن سن و جایگاه زمین ساختی واحدهای سنگی نسبت داده شده به پرکامبرین، با ابهام همراه هستند. پالیوزویک ایران بیشتر با رویدادهای خشکی زایی همراه بوده است و تنها نشانه رویداد کوهزایی واقعی به کربنیفر پسین در شمال ایران باز می گردد. رویدادهای مهم کوهزایی مزوزوییک و سنوزوییک چهره امروزی زمین ساختی ایران را رقم زده اند. زمین درز تتیس کهن در شمال و مرکز ایران در کوهزاد گرگانی، شکل گیری لبه فعال ایران مرکزی (سندج-سیرجان) در کوهزاد اکباتانی، فرارانش افیولیت های ایران مرکزی و زاگرس در رویدادهای کرتاسه پسین و برخورد صفحه ایران با کنده هلمند در کوهزایی سیستانی روی دادند. شکل گیری کوهزادهای زاگرس و البرز به ترتیب از الیگوسن و میوسن آغاز شد و دگرریختی ناشی از کوتاه شدگی آنها تا به امروز ادامه دارد.

کلمات کلیدی:

کوهزایی، خشکی زایی، زمین شناسی ایران، رویدادهای زمین ساختی، رویدادهای جهانی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1625664>

